

მაია ჯავახიძე

ი.ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი, საქართველო
maiajava@yahoo.com

<https://doi.org/10.52340/lac.2024.09.66>

ადამიანები და მათი თვისებები ცხოველთა სახელების შემცველ მეტაფორებში იტალიურ და ქართულ ენებში (თხა, კურდღელი, კატა, ფოცხვერი)

საკვანძო სიტყვები: მეტაფორები, ცხოველთა სახელები, ადამიანები

კოგნიტიური ლინგვისტიკის ფარგლებში ე.წ. ცხოველთა მეტაფორებზე (Animal Metaphors) ბევრი სხვადასხვა კვლევაა ჩატარებული (M.Reza Talebinejad, H, Vanid Dastjerdi 2005, Fontecha A. F., Jimenez R.M. 2003, M.Aliakbari E.Faraji 2013, H.Nezi 2015, K.Ahrens, A.L.T. Say 1999). სანდორ მარცას (Martsa S., 1999, 2007) აზრით, ცხოველთა სახელწოდებებში გვარის სახელწოდებები უფრო იკვეთება კულტურულად და კონცეპტუალურად, ეს არის ცხოველთა ბაზისური დონის ტერმინები, რომლებიც ძირითადად მონომორფულია, მაგალითად: dog, cat, monkey. მათი მორფოლოგიური სიმარტივე ხელს უწყობს მათ კონცეპტუალურ სიმყარეს; ეს ტერმინები ადვილად აითვისება ბავშვების მიერ, ასევე უფრო ხშირად ექვემდებარებიან მხატვრულ ხმარებას, ვიდრე სიტყვები, რომლებიც განეკუთვნებიან სხვა ეთნობიოლოგიურ კატეგორიებს (ოჯახს, სახეობას და ა.შ).

დიდი ჯაჭვის მეტაფორა (Great Chain of Being), რომელიც იერარქიულად განლაგებს სხვადასხვა არსებებსა და საგნებს (ადამიანებს, ცხოველებს, მცენარეებს, რთული აგებულების მქონე საგნებსა და ბუნებრივ ფიზიკურ საგნებს), კარგად ხსნის ზოგადი სახელების მეტაფორულ გამოყენებას, ვინაიდან საშუალებას გვაძლევს ადამიანის მახასიათებლები გავიგოთ ადამიანისაგან განსხვავებული (არა-ადამიანური) ობიექტების თვისებებით და პირიქით, დავინახოთ გარკვეული, არა-ადამიანური ერთეულები ადამიანური მახასიათებლების საშუალებით. ეს იერარქიული სისტემა მეტაფორული ხდება, როდესაც მისი ერთი კონკრეტული დონე გამოიყენება მეორე კონკრეტული დონის გასაგებად; უფრო მაღალ იერარქიულ დონეზე მყოფი ელემენტები გაიგება უფრო დაბალ იერარქიულ საფეხურზე მდგომი ელემენტების საშუალებით, მაგალითად, ადამიანი გაიგება როგორც ცხოველი ან მცენარე, ან პირიქით, უფრო დაბალ საფეხურზე მყოფი ელემენტი კონცეპტუალიზებულია როგორც უფრო მაღალ საფეხურზე მყოფი ერთეული, მაგალითად, როდესაც ხდება საგანთა პერსონიფიკაცია. (Kövesces Z., 2010;167)

იკვლევს რა კონცეპტუალურ სტრუქტურას, რომელიც საფუძვლად უდევს ცხოველთა სახელწოდებების ზოგად და სპეციფიკურ გამოყენებას მეტაფორებად, მარცა ეფუძნება

არსებობის დიდი ჯაჭვის მეტაფორას – (რომელიც მიმართულია ზევიდან ქვევით და ქვევიდან ზევით), ხალხურ თეორიას – საგანთა ბუნება (Nature of Things) და პრაგმატულ პრინციპს – რაოდენობის მაქსიმას;

საგანთა ბუნება – ის ცოდნაა, რომელიც ადამიანებმა შეიძინეს სიცოცხლის უფრო დაბალი ფორმების შესახებ. ამასთან დაკავშირებით არსებობს შეხედულება, რომ საუკეთესო საშუალება ცხოველებთან მიმართებაში ამ ცოდნის აღსაწერად არის თემატური ნაწილები (thematic parts) ვეჭბიცკას სემანტიკური თეორიიდან (1985 161; 1996:340–7). ვეჭბიცკა აღნიშნავს, რომ ადამიანების მიერ ცხოველთა კონცეპტუალიზაციაში შემდეგი თემატური ნაწილები – ანუ ცხოველთა ყოფის ასპექტები – არის მნიშვნელოვანი: HABITAT „საცხოვრისი“, SIZE „ზომა“, APPEARANCE „გარეგნობა“, „ქცევა“ BEHAVIOR და, ყველაზე მნიშვნელოვანი, RELATION TO PEOPLE „მათი დამოკიდებულება ადამიანებთან“. ეს თემატური ნაწილები შეადგენენ კულტურაზე დამოკიდებულ, ავტომატურად მოძიებად ცოდნას (ფრეიმს) ცხოველებზე, რომელიც მოიხმობა ცხოველთა სახელწოდებების მეტაფორული გამოყენების შედეგად.

პროექციის მეორე შემადგენელი რაოდენობის მაქსიმაა (Maxim of Quantity), რომელიც ადებს პრაგმატულ შეზღუდვას იმას, თუ ცხოველის რომელი თვისებების პროექცირება ხდება ადამიანის რომელ თვისებაზე და პირიქით, ადამიანის რომელი თვისებები არის ჩვეულებრივ პროექცირებული ცხოველებში. რაც შეეხება ცხოველების პროექცირებას ადამიანებში, მხოლოდ ძირითადი, კულტურულად და ფსიქოლოგიურად გამოკვეთილი თვისებები, როგორცაა ცხოველების ქცევა, შინაგანი მდგომარეობა, სურვილები, ემოციები და გარკვეული კოგნიტიური უნარები პროექცირებულია ადამიანებში და შედეგად ეს თვისებები ლექსიკალიზებულია სხვადასხვა ენობრივ ფორმებში.

ჩვენი კვლევა ქართული და იტალიური ენების მასალაზე განვახორციელეთ იმ მიზნით, რომ დავადგინოთ, თუ როგორ არის კონცეპტუალიზებული ფართო გაგებით ადამიანი (მისი გარეგნობა, ხასიათი, ქცევა) ცხოველების სახელების შემცველი მეტაფორების საშუალებით. წინამდებარე კვლევაში შევიტანეთ შემდეგი ერთეულები: თხა, კურდღელი, კატა, ფოცხვერი, რომლებიც წარმოადგენენ წყაროს სფეროს. აღნიშნული მიზნით გამოვიყენეთ იტალიური ენის განმარტებითი ლექსიკონი (Zingarelli 2001), ტრეკანის ონლაინ ლექსიკონი (Treccani), იტალიური ენის კორპუსი (CORIS/CODIS), ქართული ენის კორპუსი, ქართული ენის ეროვნული კორპუსი, ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი. წინამდებარე ანალიზი ეფუძნება მხოლოდ თავისუფალ შესიტყვებებს, არ არის განხილული ფრაზეოლოგიზმები ფართო გაგებით და ანდაზები.

ჩვენ მიერ გაანალიზებულ მასალაში წყაროს სფეროდან – თხა, უმთავრესად პროექცირდება მოძრაობა:

მოძრაობები/მოქმედებები: როგორც ჯიშინი თხა, ისე ხტუნაობს, თხასავით გადავხტი, ჯიუტი თხასავით იქცევით, თავი თხის თავივით უცანცარებდა, მე დავეხეტები თხასავით, კიბეები შეშინებულ თხასავით აირბინა, თხასავით აცმაცუნებს ტუჩებს, კისერს თხასავით აცანცარებდა, თხებივით დაიფანტენ, დაფეთებული თხასავით გამოვარდა, თხასავით ცანცარებდა, თხასავით ვაცხიკინებ, ფეხით დაკიდებული თხასავით აკიკინდა, უნდა იბაკუნოს თხასავით, თავს ბებერ თხასავით აკანტურებს, რას მომჩერებიხარ იელის ნაჭამი თხასავით, „ჯეო-ბარს“ არის თხასავით მიშტერებული დიდი და პატარა.

გარეგნობა: თხასავით წვერიანი კაცი.

ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი თხის გადატანითი მნიშვნელობას არ აფიქსირებს.

როგორც გაანალიზებული მასალიდან ჩანს, მიზნის კონცეპტში (ადამიანი) პროექცირდება წყაროს კონცეპტის მახასიათებლები, რომელიც ძირითადად ეხება ქცევას. თუ ქართულ მასალას მეტაფორული გამოყოფის საფუძველზე (highlighting) (Kovecses, 2010; 79) შევადარებთ იტალიურს ვნახავთ, რომ წყაროს კონცეპტიდან იქაც პროექცირებულია ქცევა და გარეგნობა, რაც მათ საკმაოდ მსგავს კონცეპტებად აქცევს. თუმცა არის განსხვავებაც, კონკრეტულად კი ტრეკანის ლექსიკონის მიხედვით თხა არის უტვინო და ჯიუტი ადამიანი: *ho perso la speranza di far capire qualcosa a quella capra di mio nipote – იმედი დავკარგე, რომ იმ ჩემს თხა ძმისშვილს რამეს გავაგენინებდი.*

Sei stupida come una capra! – თხასავით გამომტერებული ხარ!

Sveva Lopez del Rio, che ... era ignorante come una capra.– ზვევა ლოპეს დი დიო, თხასავით სულელი იყო.

Ha meno cervello di una capra selvatica. – გარეულ თხაზე ნაკლები ტვინი აქვს.

გარეგნობა: *ciuffi bianchi di barba sulle guance, radi come quelli di una capra vecchia...*– ლოყებზე – ბებერი თხასავით ალაგ-ალაგ აჩამოკიდებული თეთრი წვერით.

გვხვდება შემთხვევები, როდესაც გამოყოფილია ხმა და სუნი:

...emise un gemito... di capra intenerita – მას განაზებული თხის კვნესა აღმოხდა.

Puzzi come una capra – თხასავით სუნი აგდის....

ლაკოფისა და ტერნერის აზრით (Lakoff G., Turner M., 1989; 194), ცხოველები მოქმედებენ ინსტიქტებით და სხვადასხვა ცხოველს სხვადასხვა ინსტიქტური ქცევა ახასიათებს. ჩვენ მათ ქცევას ადამიანური ქცევის პოზიციიდან ვიგებთ და ვიყენებთ ადამიანისათვის დამახასიათებელ თვისებებს ამგვარი ქცევის აღსაწერად. ჭკუა, სიმამაცე, სიმხდალე, სხვაზე დამოკიდებულება, მერყეობა – ადამიანური თვისებებია და როცა ამ თვისებებს ცხოველებს მივაწერთ, ჩვენ ამ ცხოველების ქცევა მეტაფორულად ადამიანის ქცევიდან გვესმის.

მამასადამე, ცხოველთა სახელწოდებების მეტაფორული გამოყენების საფუძველს წარმოადგენს ორმხრივი პროექცია; მეტაფორული მნიშვნელობა ჩნდება ადამიანების პროექციით ცხოველებში (ანთროპომორფიზაცია) და ცხოველების შემდგომი პროექციით ადამიანებში (ზოომორფიზაცია). ანთროპომორფიზაცია – კოგნიტიურად წინ უსწრებს ზოომორფიზაციას, ეს უკანასკნელი კი ასრულებს მეტაფორიზაციის პროცესს. შედეგად, ცხოველთა აღმნიშვნელ სიტყვებს, როგორც სიტყვა-მეტაფორებს, შეუძლიათ მეტაფორულად გამოხატონ ხარბი, არასანდო, უნამუსო და ა.შ. ადამიანი. (Martsa S., 2007; 213–214)

ორივე ენის გაანალიზებულ მასალაში წყაროს კონცეპტი - კურდღელი - ძირითადად პროექცირდება როგორც მხდალი და მასთან არის დაკავშირებული სხვადასხვა მოქმედებები:

შიშთან დაკავშირებული ფრთხილი ძილი: კურდღლის ძილი იცოდა, კურდღელივით თვალდაჭყეტილი წევს.

მოძრაობა/მოქმედებები: იმალება, კანკალებს, დაცანცარებს, ცქმუტავდა, გარბის, გაპარულა, ცახცახებს, მოკურცხლა, მიჰქრის, გამოვარდა, თვალებს კურდღელივით აცეცებდა, იჯდა ბუჩქში კურდღელივით, (მოსამართლე) კურდღლის ცხვირივით ცმუკავდა, ტურჩებს კურდღელივით აცმაცუნებდა, გველისაგან მონუსხული კურდღელივით შესცქერის უმწეოდ.

ჭამა: ის კურდღელივით, მხოლოდ ხილითა და ბოსტნეულით „ბალახობს“.

კურდღელი იტალიურ ენაში ხშირია შედარებებში, კურდღელივით ადამიანი – როგორც ძალიან მორიდებული (timida) ან მხდალი და მშიშარა: *è timido come un coniglio* – კურდღელივით მორცხვი, *si è comportato come un coniglio* – კურდღელივით მოიქცა და ამ თვალსაზრისით ქართული კონცეპტის მსგავსია, თუმცადა ქართულისაგან განსხვავებით გამოყოფილია მორიდებულობა და სწრაფი გამრავლების უნარი:

fanno i figli in giro come conigli – ბავშვებს კურდღლებივით აკეთებენ.

Lui piaceva. Piaceva nonostante ballasse come un puledro e facesse l'amore come un coniglio – ის მოსწონდათ, მიუხედავად იმისა, რომ კვიცივით ცეკვავდა და სიყვარული კურდღელივით იცოდა.

მშიშარა, მხდალი: era un codardo, un coniglio in fuga da tutto – მხდალი იყო, ყველაფერს გაურბოდა,...ebbe la tentazione di andarsene immediatamente. Ma decise di non fare il coniglio ancora una volta – სურვილი გაუჩნდა დაუყოვნებლივ წასულიყო, მაგრამ გადაწყვიტა, რომ კიდევ ერთხელ კურდღელივით არ მოქცეულიყო.

Felino – კატისებრი, ქართულად უფრო ხშირად ითარგმნება როგორც კატისა, კატისათვის დამახასიათებელი, მაგალითად, მოქნილობა, მზერა, ეშმაკობა. შედარების თვალსაზრისით ეს ორი კონცეპტი საკმაოდ მსგავსი კონცეპტებია, ორივეში პროექცირებულია გარეგნობის ელემენტები (მოდრაობა, მზერა, თვალები):

სახე: un viso/volto da felino – კატის სახე.

ღიმილი: un sorriso felino – კატის ღიმილი.

ულვაშები: aveva i baffi quasi irti, come un felino – კატასავით გაფშევილი ულვაშები ჰქონდა.

თვალები: ... due occhi leggermente obliqui di un profondo verdeazzurro divenivano sottili come quelli di un felino – ორი, ოდნავ ირიბად ჩასმული მუქი მომწვანო-მოცისფრო თვალი კატის თვალებივით უწვრილდებოდა.

მზერა: lo sguardo tagliente di un felino – კატისებრი, გამჭოლი მზერა, lo sguardo felino... კატისებრი გამოხედვა.

მოდრაობები: si muoveva silenzioso come un grosso felino – დიდი კატისებრივით ჩუმად მოძრაობდა. mentre saliva appoggiava solo le punte effettuando più un saltello che un passo, un qualcosa di felino – ასვლისას ფეხის წვერებით ადიოდა, უფრო ნახტომებით, ვიდრე ნაბიჯებით, რაღაც კატისებურად.

era solito balzare dall'alto con agilità di felino – კატის მოქნილობით ახტებოდა ზემოდან. sale le scale, veloce come un felino – კიბეზე კატასავით მარდად ადის.

è entrata in casa con passo felino – ოთახში კატასავით შევიდა.

ქართულ ენაშიც აღნიშნული წყაროს (კატა) პროექცია ტალიურის მსგავსია, ეს არის სხვადასხვა მახასიათებლები: ხმა, მზერა, სმენა, გარეგნობა, მოძრაობა.

ხმა: კატის წამოკნავლების მსგავსი ხმა, კატის კნავილით შეჰკნავლა, კატასავით იჩხავლოს, კატასავით აკრუსუნდა.

სმენა: ქალს კატის სმენა აქვს.

თვალები და მზერა: კატის თვალებით იმზირებოდა, თვალი კატასავით მიჭრიდა, მზერა ველურ კატასავით მიელულა, მჭრელი თვალები კატასავით ანთებოდა, თვალები კატასავით უბრწყინავდა, თვალი კატასავით გააპარა, ქურდი კატასავით აქეთ-იქით იცქირებოდა, ახალპირდაბანილი კატის სიამაყით იცქირებოდა.

მოდრაობა/მოქმედება: ქალი ახალგაზრდობას კატის კლანჭებით ებლაუჭებოდა, ზარმაც კატასავით ცალი თვალი აახილა, კატასავით გაწოლილიყო, კატის ნაბიჯებით მიუახლოვდა, კატის მიმოხვრით შევიდნენ, კატის სიმარდით გაუჩინარდა, კატის ზანტი და მოზომილი მოძრაობები ჰქონდათ, კატის სიმკვირცხლით შეახტა, კატის მოქნილი მოძრაობით გაიზმორა, კატის სიფრთხილით მიუყვებოდა დაფნის მწკრივს, კატასავით ისკუპა, მიეგლისა, კატასავით იწვართება, ერთი კი გადატრიალდა ჰაერში და მერე რაღაც უცაბედად ფეხზე დადგა კატასა-

ვით, კატასავით განაბულიყო, ჩაცოცდა, გაიპარა, მიცოცავს, გაიყურსა, აიწურა, მოიკეცა, დამრგვალდა, კამარის წინ შეკუმშული კატასავით იკრუნჩხებოდა, სიფათი ონკანთან კატასავით მოიბანა, კატასავით ფეხის წვერებიდან იწყებდა ნაბიჯს.

ფოცხვერი. ფოცხვერს გადატანითი მნიშვნელობით აფიქსირებს ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი: „მოვიდეს თებერა და დამიხსნას ამ ფოცხვერის პირიდან“ – ანუ, შეიძლება დავასკვნათ, რომ მტაცებლის სწორედ მტაცებლური თვისებაა გამოყოფილი.

განხილულ მასალაში გამოყოფილია თვალები, ხასიათი და მოძრაობები:

თვალები: მისი დიდრონი თვალები ფოცხვერის თვალებით ანათებდნენ ბნელ ღამეში, რისხვით ანთებული ფოცხვერის თვალები; იელვეს ფოცხვერის მსგავსმა მომწვანო თვალებმა.

ხასიათი: ფოცხვერივით ავი.

მოქმედებები: ფოცხვერის ნახტომი, ნაშალს ფოცხვერივით ეჭიდებოდა. ფოცხვერივით შეახტა ქარაფებს, საქმეს ფოცხვერივით ასკდება, (ფიქრია) ძუ ფოცხვერივით შეუბღვირა, ფოცხვერივით ხანჯალ-ამოღებული გადახტა, (ლეკებს) ფოცხვერივით შეება, ფოცხვერივით ისკუპა, ფოცხვერივით სწრაფი, ფოცხვერივით ფხიზელი, ფოცხვერივით ჩასაფრებული.

იტალიურ ენაშიც, ქართულის მსგავსად ფოცხვერის მოძრაობებია გამოყოფილი:

მოძრაობები: veloce come una lince – ფოცხვერივით სწრაფი, vi saltò dentro come una lince svezzata – ფოცხვერივით შეახტა, camminava leggero come una lince... – ფოცხვერივით მსუბუქად მოძრაობდა.

ტრეკანის ლექსიკონის მიხედვით, უძველესი დროიდან არსებობს შეხედულება, რომ ფოცხვერს აქვს ძალიან კარგი მხედველობა, ამას ეფუძნება შემდეგი გამოთქმა occhio di lince – ფოცხვერის თვალი, გადატანითი მნიშვნელობით კი ისეთი ადამიანია, რომელსაც ახასიათებს გამჭრიახი გონება, საგანთა სიღრმისეული ხედვა და შორსმჭვრეტელობა.

ქართულისაგან განსხვავებით, სწორედ ფოცხვერის განსაკუთრებული მხედველობის უნარია გამოყოფილი იტალიურ ენაში:

Pietro invece si è guardato intorno con la sua faccia da lince che scruta il mondo. – პიეტრომ იმ ფოცხვერის მზერით მიმოიხედა, გარემოს რომ აკვირდება.

Lui aveva la vista di una lince. – მას ფოცხვერივით მხედველობა ჰქონდა.

«Che occhio! Sei davvero una lince». – „რა მხედველობა გაქვს! ნამდვილი ფოცხვერი ხარ“.

Eppure lei mi aveva scorto con quel suo occhio di lince ad almeno cento passi di distanza, mentre la trasportavano sulla sua poltrona, mi aveva riconosciuto e mi aveva chiamato ... – მან თავისი ფოცხვერის თვალთ დაახლოებით ას ნაბიჯში შემამჩნია, სანამ სავარძლით გადაჰყავდათ და დამიძახა...

ამგვარად, ენებში ფართოდ დასტურდება ისეთი მოვლენა, როდესაც ადამიანები იღებენ ცხოველების თვისებებს და ამ შემთხვევაში საქმე გვაქვს მეტაფორასთან ადამიანები ცხოველებია (HUMANS ARE ANIMALS) და ადამიანის საქციელი ცხოველის საქციელია (HUMAN BEHAVIOR IS ANIMAL BEHAVIOR), სადაც ცხოველები წყაროს სფეროა და ადამიანები – მიზნისა. ზოგადად, ამ მეტაფორაში „არასასურველობა“ არის მნიშვნელობების ძირითადი ფოკუსი (ანუ, ჭარბობს უარყოფითი კონოტაცია).

ჩვენ მიერ განხილულ მასალაში წყაროს სფეროს წარმოადგენს თხა, კურდღელი, კატა და ფოცხვერი. აღნიშნული კონცეპტები საკმაოდ მსგავსი აღმოჩნდა, თუმცა აღინიშნება განსხვავებებიც; წყაროს სფეროდან – თხა (capra) და კატა (felino) უმთავრესად პროექტირდება მოძრაობა; თხა იტალიურში უტვინო და ჯიუტი ადამიანია. კონცეპტიდან – კურდღელი – (coniglio) მოქმედებების გარდა პროექტირებულია სიმბდალე, თუმცაღა ქართულისაგან განსხვავებით გამოყოფილია მორიდებულობა და სწრაფი გამრავლების უნარი. რაც შეეხება

ფოცხვერს (lynx), იტალიურ ენაში ის პროექტირდება როგორც განსაკუთრებული მხედველობის მქონე ადამიანი, ხოლო ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი მის მტაცებლურ მახასიათებელს გამოყოფს.

ლიტერატურა

1. [Aliakbari M., Faraji E., \(2013\) Conceptualization of Man's Behavioral and Physical Characteristics as Animal Metaphors in the Spoken Discourse of Khezel People, <https://bop.unibe.ch/linguistik-online/article/view/1141/1867>](#)
2. [CORIS/CODIS Corpus of Written Italian, \[https://corpora.ficlit.unibo.it/coris_engDesign.html\]\(https://corpora.ficlit.unibo.it/coris_engDesign.html\)](#)
3. Fontecha A. F., Jimenez R.M. (2003): Semantic derogation in animal metaphor: A contrastive-cognitive analysis of two male/female examples in English and Spanish. // Catalan Journal of Pragmatics 35. 771–797.
4. Kövesces Z. (2010): Metaphor. A practical introduction. Oxford University Press.
5. Lakoff G., Johnson M. (1980): Metaphors We Live By. University of Chicago Press.
6. Lakoff G., Turner M. (1998): More than Cool Reason. University of Chicago Press.
7. Johnson M. (1987): The Body in the Mind, University of Chicago Press.
8. Martsa S. (1999): *Linguistica e Filologia* 9, გვ.75-87
9. Martsa S. (2007): Conceptual Mappings Underlying Metaphoric Applications of Generic and Specific Terms for Animals; *Studies in Applied and Theoretical Linguistics*.
10. Treccani: <https://www.treccani.it/vocabolario/disco/>
11. Lo Zingarelli 2001, *Vocabolario della Lingua Italiana* di Nicola Zingarelli, Bologna.
12. იდიომური გამოთქმების ლექსიკონი <https://idioms.iliauni.edu.ge/?q=ka>
13. ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი
14. ქართული ენის ეროვნული კორპუსი <http://gnc.gov.ge/gnc/page>
15. ქართული ენის კორპუსი <http://corpora.iliauni.edu.ge/>

Maia Javakhidze

Javakhishvili state University
Tbilisi Georgia

maiajava@yahoo.com

<https://doi.org/10.52340/lac.2024.09.66>

Man's Characteristics in Animal Metaphors in Italian and Georgian (goat, rabbit, cat, lynx)

Abstract

The present article deals with Animal Metaphors in Italian and Georgian languages. The source domains in the material we discussed are goat, rabbit, cat, and lynx. The mentioned concepts were quite similar, although differences are also noted. From the source domain - goat (capra) and cat (felino) are mainly projected movements and actions. In Italian, a goat is a brainless and stubborn person. From the source domain - rabbit - (coniglio), in addition to different actions, in both languages, is projected

cowardice; however, unlike Georgian, shyness and the ability to reproduce quickly are highlighted in Italian. As for the lynx, in the Italian language, it is projected as a person with a unique vision, while the explanatory dictionary of the Georgian language singles out its predatory characteristic.

Key words: Man's Characteristics, in Animal Metaphors, in Italian and Georgian languages